

8. Prokop M. Stereotypy Ukrainca w Polskim tygodniku «Polityka» oraz obraz Polaka na łamach «Dzierkało Tyżnia» Ukraina / Warmińsko-Mazurski Kwartalnik Naukowy. Nauki Społeczne / [Electronic source]. – Access mode: http://www.kwartalnik.wsiie.olsztyn.pl/sites/default/files/kwartalnik/2013/3/Kwartalnik3_2013_5.pdf.

9. Smoczyński W. Nasz wizerunek za granicą. Polska: kraj bez twarzy / Polityka.pl [Electronic source]. – Access mode: <http://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/kraj/295379,1,nasz-wizerunek-za-granica.read>.

10. Szpakowski K. Polskie stereotypy na przykładzie stosunków z Ukrainą / Portal Spraw Zagranicznych [Electronic source]. – Access mode: <http://www.psz.pl/168-archiwum/krzysztof-szpakowski-polskie-stereotypy-na-przykladzie-stosunkow-z-ukraina>.

11. Banahevyh Ju. Pol'shha na virazhi: shljahom reform chy «orbanizacii»? / UkrInform [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.ukrinform.ua/rubric-abroad/1943809-polscha-na-virajishlyahom-reform-chi-orbanizatsiji.html>.

12. Bublik L. Imidzh – po-pol's'ky «vizerunok». Jak Pol'shha pidnosyt' sebe za kordonom / Informacijne agentstvo «UNIAN» [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.unian.ua/common/387060-imidj-po-polski-vizerunok-yak-polscha-pidnositsebe-za-kordonom.html>.

13. Zashkil'njak L. Obraz Pol'shhi i poljaka u suchasnj Ukraini / Problemy slov'janoznastva. – 2011. – Vyp.60. – S.68–80.

14. Zor'ko V. Ocinka rivnja tolerantnosti ukrai'ns'kogo suspil'stva / Nacional'nyj instytut strategichnyh doslidzhen' [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://old.niss.gov.ua/monitor/desember08/21.htm>.

15. Pohepcov G. Pablik rilejshnz dlja professionalov / G. Pohepcov. – K.: Vakler, 2005. – 624 s.

16. Urjad Pol'shhi shukaje zahidne RR-agentstvo dlja pokrashennja svogo imidzhu – ZMI / Jevropejs'ka pravda [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.eurointegration.com.ua/news/2016/03/24/7046712/>.

17. Formuvannja spil'noi' identychnosti gromadjan Ukrainy: perspektyvy i vyklyky (Analytichna dopovid' Centru Razumkova) // Nacional'na bezpeka i oborona. – Kyi'v, 2007. – №9 (93). – S.7–12.

Protsyuk M. V., Ph.D. student in Political Sciences, Department of International Relations Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University (Ukraine, Chernivtsi), marichka.protsyuk@gmail.com

The international image of Poland: Ukrainian dimension

The article deals with the international image of Poland in terms of ethnic, political, economic, touristic, mass media and sociological components. The purpose of the article is to analyze the features of forming and maintaining positive image of Poland in the world in general and in Ukraine particularly, especially in the light of current events. The author describes the image of Poland in Ukraine through the prism of the past that reflects today's existence of stereotypes and prejudices. The attention is focused on the differences in attitude of Ukrainians concerning Poles depending on regional and age criteria. Also it is disclosed the features of events, phenomena and processes taking place in Poland in the Ukrainian printed media. The author compares and analyzes the data of numerous opinion polls on attitudes of Ukrainians towards Poles.

Keywords: international image of Poland, «soft power», stereotypes, mass media, public diplomacy, public opinion, sociological poll.

Процюк М. В., аспірантка кафедри міжнародних отношений, Черновицький національний університет ім. Юрія Федьковича (Україна, Черновці), marichka.protsyuk@gmail.com

Международный имидж Республики Польша: украинское измерение

Рассматривается международный имидж Республики Польша с точки зрения этнической, политической, экономической, туристической, масс-медийной и социологической составляющих. Цель научного исследования – проанализировать особенности формирования и поддержания позитивного международного имиджа Польши в мире в общем и в Украине в частности, особенно в свете современных событий. Автор характеризует имидж Польши в Украине через призму исторического прошлого, что имеет свое отражение и сегодня в виде существования стереотипов и предрассудков. Акцентируется внимание на отличиях в отношении украинцев к полякам в зависимости от регионального и возрастного критерия. Также раскрываются характерные черты освещения событий, явлений и процессов, что имеют место в Польше, в украинских печатных изданиях. Автор сравнивает и анализирует данные численных социологических опросов на тему отношения украинцев к полякам.

Ключевые слова: международный имидж Польши, «мягкая сила», стереотипы, средства массовой информации, публичная дипломатия, общественное мнение, социологический опрос.

* * *

УДК 327

Гапон О. О.,
студентка, Інститут міжнародних відносин
Київського національного університету
ім. Тараса Шевченка (Україна, Київ),
ms.aleksandrag@mail.ru

ФОРМУВАННЯ ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМІВ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ФРАНЦІЇ

Усвідомлюючи процеси глобалізації, Франція вимальовує перспективу співробітництва з пріоритетними державами-партнерами як в економічній, так і політичній площині, щорічно започатковуючи нові проекти взаємодіючого співробітництва. Метою даної статті є визначення ефективності побудови Францією двосторонніх міждержавних відносин в пріоритетних напрямках інвестицій. У статті порівнюються різні міжнародні вектори торгівлі Франції, проводиться аналіз динаміки державної допомоги, створюються статистичні дані з розглянутої тематики.

У результаті дослідження зроблено висновки: під впливом високих темпів науково-технічного прогресу, із вдалими поданнями державних та приватних інвестицій, Франція швидко наростила присутність на світових ринках товарів і послуг, що дає змогу будувати відносини з перспективними позасвропейськими партнерами. Одночасно з тенденцією до змін французькими експортерами структури країн-реципієнтів в певних регіонах, фінансові відрахування на реалізацію проектів по стимулюванню розвитку держав, що розвиваються, залишаються стабільними.

Ключові слова: Франція, ОДР, Північна Африка, субсидії, Латинська Америка.

Розглядаючи пріоритетні напрями зовнішньоекономічних зв'язків, варто розуміти, що мова йде навіть не про окремі країни, а цілі регіони світу, стосовно яких Франція бачить майбутню перспективу співробітництва. До них відносять окремі країни Близького Сходу, Північної Африки, Африки на південь від Сахари, Карибського басейну та Латинської Америки. До того ж, цільова спрямованість Франції обумовлюється ще й присутністю територій – минулих її колоній, як-от сьгоднішній півострів Індокитай. Ключовим питанням є модель будовання політичних та торговельних стосунків з країнами, що розвиваються, яка модифікується під впливом факторів, таких як проблеми співробітництва та фінансування окремих міжнародних суб'єктів.

Партнерство європейських країн з Азією розглядали такі автори як С. М. Юн, С. В. Саранов, А. Шмітц. Африканський напрям досліджував Д. Рудман, Д. Родрік. Аспект відносин Франції з країнами Американського континенту присутній в роботах Р. Бакмен, Р. Мануель, А. Клаудіо Браво-Ортега. Зокрема, за твердженням П. Ведрюн, французькі товари народного споживання завжди були бажаними для американських споживачів – така тенденція яскраво прослідковується в аналізі зовнішнього торгового обігу [9]. Незважаючи на достатню кількість досліджень, очевидно є розгалуженість системи політико-економічних зв'язків Франції з переважанням розвинених країн, а отже питання формування відносин з іншими пріоритетними країнами досі потребує глибшого вивчення.

Встановлення поставленої мети передбачало розв'язання таких завдань:

– проаналізувати трансформацію політики та торгівлі Франції в Північній Африці та Латинській Америці.

– показати специфіку економіко-політичних зв'язків Франції з позасвропейськими країнами-партнерами, її участь в рамках допомоги розвитку країнам, що розвиваються.

– довести необхідність поглиблення перспективних зовнішньоекономічних напрямків Франції, особливо, у регіонах з країнами, що розвиваються.

Доцільно буде розпочати з Північної Африки, оскільки саме на даному регіоні Франція зосереджена особливо, та одночасно має масштабні плани і на майбутній розвиток таких держав як Алжир, Марокко, Туніс. У даному випадку розглянемо франко–алжирські відносини, які набирали оборотів ще з 1999 року і в даний час є особливо щільними. Торгівля потроїлася за шістнадцять років: французький експорт в Алжир склав 6,3 млрд. € у 2014 році, Алжир є третім імпортером Франції за межами ОЕСР. Французький імпорт збільшився до 6,7 млрд. € (+ 32% з 2013 року), за рахунок збільшення закупівлі нафти і хімічної промисловості [6, с. 7].

Не менш значимим є перше місце Франції за інвестиціями з досить різноманітними напрямками вкладень. У 2014 році близько 4700 французьких компаній і підприємців зосереджувалися в Алжирі, забезпечуючи майже 110 000 робочих місць. З моменту Меморандуму про економічне та фінансове партнерство в грудні 2006 року та Меморандуму про фінансове співробітництво 21 червня 2008 року, Франція та Алжир ведуть розширену інституційну співпрацю, метою якої є допомога в модернізації інституційних структур, відповідальних за фінанси та макроекономіку Алжиру. Згідно з останнім документом, Франція планує:

1. продовження існуючого співробітництва у сфері врегулювання митних зборів, оподаткування, статистичних досліджень, кадастру державного управління;

2. розробку нових напрямків модернізації: податкова реформа, державні закупівлі, кадастр, оцінка державної політики, управління боргом і Казначейством [3].

Крім того, співробітництво здійснюється між відповідними органами обох країн для модернізації ділового середовища в таких областях, як: регулювання та нагляд за ринками, виявлення спекуляцій та афер, захист прав споживачів. Відродження двосторонніх відносин після візиту Президента Республіки в грудні 2012 року призвело до початку реалізації основних ініціатив в економічній сфері: створення франко–алжирського Спільного економічного комітету (COMEFA), спільна заява для промислового та продуктивного партнерства, меморандум про фінансове співробітництво та домовленості про співробітництво в галузі сільського господарства та харчової промисловості, зокрема. Пріоритетними галузями в контексті соціально–економічної інфраструктури у Франції виділяють сільське господарство, енергетику, де особливими питаннями постають електрика, розвиток відновлюваних джерел енергії та енергоефективність.

Як стверджує С. Лео, значною подією став візит прем'єр–міністра в Алжир у грудні 2013 року для проведення першого засідання Міжурядового комітету, який фактично заклав особливо напружений рік для двосторонніх відносин (численні візити міністрів економіки, перше засідання у листопаді COMEFA, економічної наради в грудні тощо) [6, с. 11].

У контексті Африки необхідно зупинитися окремо на питанні фінансової допомоги, оскільки вона займає істотне місце у французькому двосторонньому та багатосторонньому співробітництві. Вона у тому числі націлена на географічні та галузеві пріоритети Франції з передачею досвіду в тих областях, де французька діяльність є продуктивною. Франція зі свого боку докладає зусиль для реалізації 4 типів співробітництва,

диференційованих за типами країн, проблемами та формами діяльності у 16 країнах Африки:

1. у межах Цілей розвитку тисячоліття;
2. економічного розвитку;
3. встановлення демократичного ладу та верховенства закону;
4. збереження навколишнього середовища.

На південь від Сахари та у Південно–Східному Середземномор'ї Франція зосереджує не менше 85% фінансових засобів для розвитку. Країни на південь від Сахари залишаються пріоритетом Франції. Франція намагається відповідати диференційованим потребам цих країн: надання субсидій, бюджетна допомога, кредити, інвестиції в акціонерний капітал та інше інноваційне фінансування.

У Південно–Східному Середземномор'ї політика в основному націлена на модернізацію продуктивного розвитку та благоустрою територій для розташування взаємовигідних транспортних сполучень. Що стосується більшості країн із середнім рівнем доходів, фінансова допомога держави націлюється в першу чергу у вигляді кредитів, що доповнюється співпрацею в науково–технологічній сфері і професійній підготовці кадрів.

Країнам, які знаходяться в стані кризи, і не входять до пріоритетних бідних країн, приділяється особлива увага. Участь Франції в цій групі держав націлена на задоволення їх потреб у плані розвитку людського потенціалу та поглиблення демократизації. Зі спектру інструментів – в основному субсидії. Франція стала четвертим за величиною фінансовим донором у 2014 році по Офіційній допомозі з метою розвитку (ОДР) після США, Німеччини, Великобританії та Японії. Франція вносить 10% світового обсягу ОДР, в той час як її економіка складає всього 4% світового ВВП. За міжнародним цільовим стандартом допомога має бути еквівалентною 0,7% валового національного доходу (ВНД), чого Франція не досягла до 2015 року, маючи рівень 0,45% від ВНД, проте це вище середнього світового показника. Утім, після закінчення Національної конференції з питань розвитку та міжнародної солідарності в березні 2013 року, президент Франції підтвердив прихильність країни досягнути наміченої цифри.

Французька двостороння ОДР включає 5 різних видів підтримки [8]:

- Фінансування проектів є класичним інструментом політики в області розвитку. Головний виконавець – Французьке агентство розвитку – реалізує близько 80% цих проектів;

- Технічна допомога: становить 16% двосторонньої ОДР. Вона втілена в представленні ноу–хау у формі навчання та науково–дослідної діяльності;

- Списання боргів дозволить країнам–отримувачам мобілізувати ресурси для фінансування свого розвитку;

- Бюджетна допомога «годує» загальний бюджет держав;

- Інша чверть фінансової допомоги складається з набору витрат на досить різноманітні потреби, такі як прийом у Франції іноземних студентів з країн, що розвиваються, притулок для біженців, гуманітарна та продовольча допомога і т.д.

Парадокс ситуації полягає в тому, що незважаючи на зростаючі показники концентрації в інтересах Африки, спостерігаються нижчі показники субсидій. Базовий

пріоритет Франції відображається у виділенні 60% від фінансового внеску держави в країни Африки на південь від Сахари, половина з якого спрямовується на пріоритетні бідні країни, інша половина – у країни Сахеля (Буркіна-Фасо, Малі, Мавританія, Нігер, Сенегал, Чад).

Але, незважаючи на бажання зосереджувати зусилля в цих областях, за останніми даними спостерігається зниження фінансових вкладень за останні 5 років.

Таблиця

Двосторонні ОДР (млн. доларів США)

	2007	2014
Країни, учасники допомоги розвитку (загалом)	86 903	78 403.68
Франція	6226	5 945.21

Джерело: складено автором на основі даних OECD: <http://www.oecd-ilibrary.org/development/data/>

У цьому плані варто відмітити, що труднощі, які відчуває Франція у фінансуванні своїх ініціатив, обумовлюються особливою увагою до Африки з боку нових гравців. Франція вже давно направляє фінансові засоби для розвитку не лише у франкомовні країни Африки, тим часом в останні роки партнерство зростає між країнами з ринком, що формується, та країнами Африки. Французька співпраця в Африці насправді давно звикла до присутності активного британського втручання, відчутної інтервенції Сполучених Штатів, і кооперації з окремими країнами Північної Європи. Але тепер французьке співробітництво зіштовхується з новими гравцями, які можуть мати міцні історичні зв'язки з Африкою, такі як Китай та Індія, а також з новими суб'єктами міжнародного співробітництва, такими як Бразилія, країни Перської затоки і Туреччина.

У Латинській Америці та Карибському басейні відповідно є своя специфіка взаємодії. Даний регіон, до якого в даному контексті можна включити такі країни як Куба, Гаїті, Домініканська республіка, Суринам, сьогодні показує оптимістичну тенденцію розвитку, але тим не менш усвідомлює неповну стійкість своїх моделей розвитку. Загальною проблемою для країн регіону є дотримання нинішнього підйому, посиленого в основному сировинним бумом. Країнам цього регіону необхідно диверсифікувати свою економіку і виправити недоліки, які впливають на їх довгострокову конкурентну спроможність: застаріла і недостатня інфраструктура, відсутність прогресу наукових досліджень і розробок, рівень яких набагато нижчий, ніж в Азії (менше 1% від ВВП). Зміцнення регіональної інтеграції у всіх її аспектах необхідне, щоб впоратися із зовнішніми потрясіннями і сприяти створенню робочих місць [2, с. 274].

Держави регіону намагаються також привести до ладу відносини з Азією, щоб не ввійти в нову залежність. Для стабільності та зростання, Латинська Америка і країни Карибського басейну намагаються об'єднати зусилля у підтримці міжнародної взаємодії у боротьбі з нелегалізованою торгівлею, організованою злочинністю і корупцією в місцях, які загрожують громадянському миру і встановленню демократії. Це означає, що допомога надається частіше всього на основі соціальних програм, а центральними питаннями досі залишаються перерозподіл

багатства і доходів у континенті, де податковий тягар в цілому дуже низький. Діяльність Франції в регіоні є частиною довгострокової стратегії. Підтримуючи відносини з усіма країнами даного регіону, Франція прокладає партнерство між Європою та Африкою. Не зважаючи на інтенсивність двосторонніх зв'язків з низкою країн у регіоні, в тому числі Бразилією, орієнтація французької політики в межах Латинської Америки в останні роки зустріла деякі зміни:

– Зростаюча участь Латинської Америки і Карибського басейну в переговорах із глобальних питань. Цей регіон представлений в G7 (Велика Сімка), G20 і ОЕСР; він поступово стає незамінним партнером з основних питань планетарного масштабу: зміна клімату, біологічне різноманіття флори й фауни, регулювання глобалізації, боротьба з наркотиками та організованою злочинністю. Традиційно налаштовані на багатосторонні стосунки, держави регіону також задіяні в ООН.

– Концентрація уваги на регіональних питаннях: Карибський регіон став предметом відновленої уваги Франції, пов'язаної з проблемами поновлення та відбудови в Гаїті, особливо після землетрусу 12 січня 2010 року. Очевидно, що Франція бажає сприяти інтеграції французьких департаментів Америки (DFA) в регіональне середовище і відстоювати свою роль у регіональному співробітництві. Згідно з поглядом М. Агозіна, питання розвитку знаходять вирішення водночас з пропагандою франкофонії. Відновлення співпраці і політичних відносин з Кубою, інтенсифікація зв'язків із Домініканською Республікою та Панамою, а також розвиток прикордонного співробітництва з Бразилією, зокрема, знаходяться в перспективі [4, с. 27]. У Південній Америці стратегія регіонального співробітництва, якої Франція притримується протягом двадцяти п'яти років, робить акцент на міждисциплінарних програмах і зміцненні регіональних підходів до вирішення глобальних питань, які знаходяться в резонансі міжнародного порядку денного. Франція є спостерігачем в рамках ОАД, що посилює її співпрацю і партнерство з Економічною комісією по Латинській Америці і Карибському басейну (ЕКЛАК). Такі відносини стимулюють зростання інтересів та можливостей для французьких компаній розширитися у регіоні, задовольняючи його потреби. Франція займає також значне місце в розробці та реалізації політики ЄС щодо країн Латинської Америки і Карибського басейну, на основі розвитку співробітництва та адаптації до нових викликів в цьому регіоні.

Латинська Америка і країни Карибського басейну сьогодні є єдиним регіоном із країнами, що починають розвиватися, в якому Франція підтримує позитивне сальдо торгового балансу в розмірі близько 6 млрд. євро станом на 2014 рік. Правда, ці обсяги обмежені: регіон забезпечує тільки 2,5% французького експорту і 1% імпорту. Торгові потоки, обсяги яких значно варіюються кожного року (особливо в залежності від поставок Airbus авіакомпаніям в регіоні), однак, мають тенденцію до збільшення в довгостроковій перспективі [2, с. 11]. Бразилія, Мексика традиційно залишаються основними торговими партнерами Франції в даному регіоні, однак, їх питома вага в торговому обігу структурно має тенденцію до зниження: французькі експортери дійсно взяли курс на розвиток та відновлення інших країн Латинської Америки (Аргентина, Колумбія, Чилі, Панама, Перу) і Карибського басейну (Домініканська Республіка, Тринідад і Тобаго).

Французька мережа підтримки експорту [7, с. 16] (економічні служби, делегації UBIFRANCE, двосторонні торговельні палати) відзначає, що 59 французьких компаній широко представлені в Перу, 214 в Аргентині, більше тисячі в Бразилії – що, без сумніву, є однією з причин переважання великих груп в Латинській Америці: вартість входу на ці ринки залишається високою для більшості французьких компаній.

Підсумовуючи розглянуті питання, перш за все, зрозуміло, що із зовнішніх факторів на формування сучасної структури зовнішніх відносин Франції досить сильно вплинув перехід до нової системи господарювання колишніх країн соціалістичного табору, що, у наслідку, створило нові ринки збуту. А роль внутрішніх чинників проявилася у французькій економічній політиці, яка ввела зміни у валютному контролі, переглянула політику тарифних та митних бар'єрів.

У пріоритетних напрямках розширення співпраці, зокрема в Африці, на Близькому Сході, Латинській Америці та Карибському басейні, визначено особливі тенденції. Перш за все, Франція почала відчувати труднощі у фінансуванні своїх ініціатив, що обумовлюються особливою увагою до Африки з боку нових гравців, таких як країни з ринком, що формується, або ж країни, які мають міцні історичні зв'язки з Африкою, як – от Китай та Індія, а також нові суб'єкти міжнародного співробітництва. Також, французькі експортери й самі спричиняють структурні зміни у регіонах на Американському континенті на користь формування стійких економічних відносин з рядом інших країн, таких як, наприклад, Колумбія, Чилі, Домініканська Республіка, Тринідад і Тобаго, що зумовлює зменшення питомої ваги в торговому обігу Мексики та Бразилії.

При тому загальна тенденція до величезних фінансових відрахувань на реалізацію проектів по стимулюванню розвитку, на технічну та бюджетну допомогу, списання боргів менш забезпечених держав залишається сталою. Крім того, Франція надає допомогу для модернізації інституційних структур, відповідальних за фінанси та макроекономіку (як в Алжирі), для розробки нових напрямків із вдосконалення податкової системи, державної закупівлі.

Наразі ряд існуючих проблем у розвитку стосунків із зовнішніми пріоритетними партнерами знаходять поступове вирішення, зокрема, залучення інвестицій у «стратегічні» сектори стимулюється сприянням злиттів за участю французьких компаній. Не менш важливим є проведення внутрішньогалузевої і внутрішньо-фірмової торгівлі, що обмежують потенційні наміри встановлення торгових обмежень.

Список використаних джерел

1. Болотін В. В. Фінансово-промислові групи: можливості, реальність та правотворення / В. В. Болотін // *Фінанси*. – 2002. – №7. – С.8–12.
2. Головченко В. І. Нова історія Азії та Африки: колоніальний Схід [підручник] / В. І. Головченко. – К.: Либідь, 2010. – 520 с.
3. Двостороння допомога Франції [Електронний ресурс] / France diplomacie. – 2013. – Режим доступу: <http://www.diplomatie.gouv.fr/fr/politique-etrangere-de-la-france/aide-au-developpement-1060/article/l-aide-bilaterale-de-la-france>
4. Agosin M. R., Ffrench-Davis R. Trade Liberalization and Growth: Recent Experience in Latin America / M. R. Agosin, R. Ffrench-Davis // *Journal of Interamerican Studies and World Affairs*. – 2013. – 47 (3).
5. Blancheton B. Прийоми та використання інформаційних технологій і зв'язку (ІКТ) в Буркіна-Фасо: застосування моделі TUAUT / Bertrand Blancheton. – Париж: VSE, la revue de l'économie et de l'entreprise, 2012.

6. Léo C. Пріоритетні напрямки франко-алжирського співробітництва: рамочний документ «Партнерство 2013–2017» / Charles Léo // *World Eye Reports*. – 2013.

7. Manuel R., Claudio Bravo-Ortega A. The Emergence of New Successful Export Activities in Latin America / R. Manuel, A. Claudio Bravo-Ortega // *Research of Inter-American Development Bank*. – February 2009.

8. Roodman D. The Crisis in Official Development Assistance (ODA) Statistics: Needed Revamp Would Lift Japan, Lower France / David Roodman [Electronic resource]. – Center for global development. – Mode of access: <http://www.cgdev.org/blog/crisis-official-development-assistance-oda>

9. Védrupe P. Огляд країн, сприятливих для експорту: [стаття] / Patrik Védrupe. – Париж: Allez a France, 2012.

References

1. Bolotin V. V. Finansovo-promislovi grupi: mozhlivosti, realnist ta pravotvorenniya / V. V. Bolotin // *Finansi*. – 2002. – №7. – С.8–12.
2. Golovchenko V. I. Nova istoriya Aziyi ta Afriki: kolonialnyi Shid [pidruchnik] / V. I. Golovchenko. – K.: Libid, 2010. – 520 s.
3. Dvostoronnya dopomoga Frantsiyi [Elektronnyi resurs] / France diplomacie. – 2013. – Rezhim dostupu: <http://www.diplomatie.gouv.fr/fr/politique-etrangere-de-la-france/aide-au-developpement-1060/article/l-aide-bilaterale-de-la-france>
4. Agosin M. R., Ffrench-Davis R. Trade Liberalization and Growth: Recent Experience in Latin America / M. R. Agosin, R. Ffrench-Davis // *Journal of Interamerican Studies and World Affairs*. – 2013. – 47 (3).
5. Blancheton B. Priyomi ta vikoristannya informatsiynih tehnologiy i zv'yazku (IKT) v Burkina-Faso: zastosuvannya modeli TUAUT / Bertrand Blancheton. – Parizh: VSE, la revue de l'économie et de l'entreprise, 2012.
6. Léo C. Prioritetni napryamki franko-alzhirskogo spivrobitnitstva: ramochnyi dokument «Partnerstvo 2013–2017» / Charles Léo // *World Eye Reports*. – 2013.
7. Manuel R., Claudio Bravo-Ortega A. The Emergence of New Successful Export Activities in Latin America / R. Manuel, A. Claudio Bravo-Ortega // *Research of Inter-American Development Bank*. – February 2009.
8. Roodman D. The Crisis in Official Development Assistance (ODA) Statistics: Needed Revamp Would Lift Japan, Lower France / David Roodman [Electronic resource]. – Center for global development. – Mode of access: <http://www.cgdev.org/blog/crisis-official-development-assistance-oda>
9. Védrupe P. Oglyad krayin, spriyatlivih dlya eksportu: [statty] / Patrik Védrupe. – Parizh: Allez a France, 2012.

Ганон О. О., student of Institute of international relations Taras Shevchenko National University of Kyiv (Ukraine, Kyiv), ms.aleksandrag@mail.ru

Formation of the priority directions of the external economic cooperation between France

Realizing the processes of globalization, France draws the prospects of cooperation with priority partner countries both in an economic and a political level, establishing new projects of mutually beneficial cooperation annually. The purpose of this article is to determine the effectiveness of building bilateral relations by France in priority areas of cooperation. The article compares the various international trade vectors of France, analyzes the dynamics of the state aid, arranges the statistical information on subject thereof.

The conclusions of the study are the following: under the influence of a high level of technological progress, the rational combination of public and private investment, France quickly increased its presence in the world markets of goods and services, making it possible to build relationships with the prospective non-European partners. Along with the trend of changing the structure of recipient countries in certain regions by French exporters, the financial allocations to stimulate the development of projects in developing countries remain stable.

Keywords: France, ODA, North Africa, subsidies, Latin America.

Ганон А. А., студентка, Інститут міжнародних отношений Київського національного університету ім. Тараса Шевченка (Україна, Київ), ms.aleksandrag@mail.ru

Формирование приоритетных направлений внешнеэкономического сотрудничества Франции

Осознавая процессы глобализации, Франция рисует перспективу сотрудничества с приоритетными государствами-партнерами как в экономической, так и политической плоскости, ежегодно учреждая новые проекты взаимовыгодного сотрудничества. Целью данной статьи является определение эффективности построения Францией двусторонних межгосударственных отношений в приоритетных направлениях

сотрудничества. В статье сравниваются различные международные векторы торговли Франции, проводится анализ динамики государственной помощи, структурируются статистические данные по рассматриваемой тематике.

В результате исследования сделаны выводы: под воздействием высоких темпов научно-технического прогресса, с рациональным сочетанием государственных и частных инвестиций, Франция быстро нарастила присутствие на мировых рынках товаров и услуг, что позволяет строить отношения с перспективными внеевропейскими партнерами. Одновременно с тенденцией к изменению французскими экспортными структурами стран-реципиентов в определенных регионах, финансовые отчисления на реализацию проектов по стимулированию развития развивающихся стран остаются стабильными.

Ключевые слова: Франция, ОПР, Северная Африка, субсидии, Латинская Америка.

* * *

УДК 327

Коринь І. С.,
студентка, Інститут міжнародних відносин
Київського національного університету
ім. Тараса Шевченка (Україна, Київ),
korininna@gmail.com

НОВІ НЕТАРИФНІ БАР'ЄРИ У МІЖНАРОДНІЙ ТОРГІВЛІ У 2010–2015 РОКАХ

Після Другої Світової війни тарифи в індустріальних країнах були значно зменшені і знаходилися на початку 80-х рр. на мінімальному рівні. Економічна інтеграція, особливо в країнах Західної Європи, сприяла лібералізації торгівлі. Проте в даний час спостерігається розширення «вибіркової» протекціоністської торгівельної політики, особливо у формі квот, добровільних обмежень експорту та інших нетарифних бар'єрів, які дозволяють дискримінувати імпортовані товари на користь вітчизняних. До числа таких нетарифних бар'єрів відносяться різні стандарти якості, санітарні обмеження, вимоги до екологічних характеристик обладнання, обмеження випуску ліцензій на імпорту, адміністративні заборони на продаж окремих видів продукції у певних країнах.

У всіх країнах прихильники обмеження торгівлі як правило вважають, що їхні пропозиції щодо скорочення взаємодії економіки їхньої країни з іншими економіками якимось чином призведуть до створення нових робочих місць для її громадян та збільшення їх зарплат. Вони впевнені: якщо змусити споживачів купувати товари та послуги, вироблені всередині країни, її економіка зміцниться.

Однак обмеження імпорту не дозволяють споживачам відстоювати свої інтереси, звертаючись до закордонним постачальникам, коли вітчизняні не задовольняють їхні запити. Постачальники, чия виробництво залежить від імпортованих запчастин і сировини, втрачають конкурентоспроможність. Одним словом, за відсутності конкуренції у постачальників не виникає серйозних стимулів для набуття конкурентоспроможності.

Ключові слова: нетарифні бар'єри, СОТ, обмеження, субсидії, дискримінаційні заходи, тарифи, послуги, ліцензування, санкції, всесвітня торгівельна система, ЄС, міжнародна торгівля, державний контроль.

Упродовж 2000-х років нетарифні обмеження охопили близько 18% світової торгівлі. Розвинені країни використовували нетарифні обмеження стосовно 17% імпорту, у тому числі імпорту сільськогосподарської продукції – 44, чорних металів – 50, текстильних виробів – 25, засобів транспорту – 30%. Ще інтенсивніше застосовували нетарифні обмеження країни, що розвиваються. Нетарифні інструменти охоплювали понад 40% їх імпорту, в тому числі імпорту продовольчих продуктів – 50%, готових промислових товарів – близько 37%. Такі великі масштаби використання нетарифних обмежень пояснюються тим, що інструменти нетарифного регулювання, на відміну від тарифних методів, дають можливість державі здійснювати безпосереднє втручання в процес зовнішньоторгівельного обміну. Крім того, навіть високий рівень ввізного мита не гарантує високої якості імпортованої продукції, тому держави намагаються ширше застосовувати нетарифні методи для регулювання зовнішньої торгівлі.

Нетарифне регулювання останніми роками не раз ставало предметом наукових досліджень. Так, українські та російські науковці, зокрема, І. М. Бурковський, І. К. Дюмулен, В. А. Мазаракі, А. І. Філіпченко та ін.

досліджували особливості нетарифних заходів порівняно з тарифними та іншими інструментами торговельної політики. Тему раціонального введення та економічних ефектів від відмінення нетарифних бар'єрів, а також їх наслідки вивчали ряд вчених, результатами чого стали публікації Е. Ю. Винокуров, М. В. Демиденко, І. Е. Тоцицька, Г. І. Шиманович. За словами І. К. Бураковського, нетарифні бар'єри це перший крок до забезпечення недискримінаційності та прозорості. У свою чергу Д. О. Кайнара переконує, що в останні роки набирають популярності використання нетарифних та прихованих методів регулювання, що дозволяють захищати національного виробника не порушуючи міжнародні угоди. Темою нетарифного регулювання в ЄС займалися такі дослідники, як Н. Г. Білоус, А. М. Гродзен, П. М. Сухоринський, а особливо відомі роботи стали Т. М. Мельник та К. П. Пугачевської, які визначили детермінанти застосування нетарифних заходів у зовнішній торгівлі, за результатами аналізу індексу покриття та частоти використання нетарифних обмежень та оцінили масштаби охоплення зовнішньої торгівлі нетарифними обмеженнями у країнах ЄС. У той же час недостатньо висвітленими залишаються питання оцінки масштабів та наслідків застосування нетарифних обмежень на сучасному етапі як методу захисту внутрішнього ринку.

У даній статті завданнями є:

- оцінка можливостей використання нетарифних заходів як інструменту захисту вітчизняного виробництва;
- виробити рекомендації щодо шляхів зменшення бар'єрів у взаємній торгівлі;
- розглянути нові ведення стосовно нетарифних бар'єрів та оцінити їх наслідки.

Нетарифні бар'єри у торгівлі посідають важливе місце серед засобів регулювання цієї сфери діяльності та визначаються як комплекс заходів (за винятком митного тарифу), що діють стосовно імпорту та експорту товарів. До нетарифних бар'єрів у торгівлі належить широкий спектр різноманітних заходів, які орієнтовані на реалізацію торговельної, фінансової, технічної політик, а також забезпечення охорони довкілля, здоров'я людей, тварин і рослин, використання яких створює бар'єри для зовнішньої торгівлі товарами і послугами [5, с. 18].

В останні десятиліття нетарифні заходи активно використовуються більшістю країн світу, у тому числі різними за рівнем економічного розвитку. Так, вже на початок 80-х років у базі даних щодо застосування нетарифних обмежень було зареєстровано понад 21 тис. випадків їх використання як розвиненими країнами, так і тими, що розвиваються, на рівні чотирьохзначних товарних позицій Гармонізованої системи опису і кодування товарів Ради митного співробітництва.

Різні стримуючі торговельно-економічні заходи створювалися насамперед для захисту національних виробників від зарубіжної конкуренції. Однак, якщо раніше продукт іноземної компанії дійсно вироблявся на території відповідної іноземної держави, то нині значна частка виробництва припадає на транснаціональні корпорації, які мають виробничу базу, розміщену у багатьох країнах. Така ситуація особливо характерна для промислового виробництва.

Застосування нетарифних заходів звичай обмежено діючими нормами і правилами торговельних організацій.